

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De levende werkzaamheid. Politieke betrokkenheid van burgers bij het lokaal bestuur

Castenmiller, P.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Castenmiller, P. (2001). De levende werkzaamheid. Politieke betrokkenheid van burgers bij het lokaal bestuur. 's-Gravenhage: VNG.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Aarts en Castenmiller, 1991

Aarts, C.W.A.M en P.G. Castenmiller, *Politieke betrokkenheid en democratie*. In: J.J.A. Thomassen (red.), *Hedendaagse Democratie*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1991.

Aerts, 1999

Aerts, R., *Een staat in verbouwing. Van republiek naar constitutioneel koninkrijk, 1780-1848*. In: R. Aerts, H. de Liagre Böhl, P. de Rooy [e.a.], *Land van kleine gebaren, een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990*. Nijmegen, SUN, 1999.

Agnew, 1987

Agnew, J.A., *Place and politics, the geographical mediation of state and society*. Boston, Allen & Unwin, 1987.

Ajzen en Fishbein, 1980

Ajzen, I. and M. Fishbein, *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, Prentice-Hall inc., 1980.

Alberts, 1966

Alberts, W.J., *De geboorte en groei van de Nederlandse gemeente*. Alphen aan den Rijn, Samsom N.V. uitgever, 1966.

Allport, 1935

Allport, G.W., *Attitudes*. In: M. Fishbein (ed.), *Readings in attitude theory and measurement*. New York, John Wiley, 1967.

Almond, 1980

Almond, G.A., *The intellectual history of the civic culture concept*. In: G.A. Almond and S. Verba (eds.), *The civic culture revisited*. Boston/Toronto, Little, Brown and Company, 1980.

Almond en Verba, 1963

Almond, G.A. and S. Verba, *The civic culture, political attitudes and democracy in five nations*. Princeton, Princeton University Press, 1963.

Anker en Hospers, 1993

Anker, H. and L.A. Hospers, *Local Democracy and Administrative Renewal in Seven Dutch Municipalities*. Amsterdam, Steinmetz Archive/SWIDOC, 1993.

Barber, 1984

Barber, B.R., *Strong democracy, participatory politics for a new age*. Berkeley, University of California Press, 1984.

Barnes en Kaase [e.a.], 1979

Barnes, S.H. and M. Kaase [e.a.], *Political Action: mass participation in five western democracies*. Beverly Hills, Sage, 1979.

Beetham, 1994a

Beetham, D., *Key principles and Indices for a democratic audit*. In: D. Beetham, *Defining and measuring democracy*. London, Sage, 1994.

Beetham, 1994b

Beetham, D. (ed.), *Defining and measuring democracy*. London, Sage, 1994.

Beetham, 1996

Beetham, D., *Theorising democracy and local government*. In: D. King and G. Stoker (eds.), *Rethinking Local Democracy*. London, MacMillan Press LTD, 1996.

Berelson, Lazarsfeld en McPhee, 1954

Berelson, B.R., P.F. Lazarsfeld and W.N. McPhee, *Voting, a study of opinion formation in a presidential campaign*. Chicago, The University of Chicago Press, 1954.

Van den Berg, 1998

Berg, J.Th.J. van den, *Samenhang en Overzicht, een essay over de lokale democratie aan het einde van de eeuw van de staat*. Den Haag, VNG uitgeverij, 1998.

Ten Berge, 1974

Berge, J.B.J.M. ten, *Het platteland, proeftuin voor gedecentraliseerd bestuur (een onderzoek naar de gevolgen van de gemeentelijke herindeling voor de bevolking en overheid op het eiland Tholen)*. Utrecht, Instituut voor Staats- en Administratief Recht van de Rijksuniversiteit Utrecht, 1974.

Berghuis, Herweijer en Pol, 1995

Berghuis, J.M.J., M. Herweijer en W.J.M. Pol, *Effecten van herindeling*. Deventer, Kluwer, 1995.

Boogers, 1996

Boogers, M., *Bestuurlijke vernieuwing: schaalverandering en democratisering*. In: N.J.M. Nelissen, A.J.A. Godfroi en P.J.M. de Goede (red.), *Vernieuwing van bestuur: inspirerende visies*. Bussum, Dick Coutinho, 1996.

Boogers, 1998

Boogers, M., *Het onderste uit de KAN, maatschappelijk draagvlak voor stadsregionaal bestuur in het knooppunt Arnhem-Nijmegen*. Delft, Eburon, 1998.

Boogers en Tops, 1998a

Boogers, M. en P.W. Tops, *Gemeentelijke herindeling als proces van culturele modernisering*. In: Bestuurswetenschappen 1998 (52), 6, p. 334-345.

Boogers en Tops, 1998b

Boogers, M. en P.W. Tops, *De klantvriendelijke, ondersteunende en interactieve gemeente, een inhoudsanalyse van 145 collegeprogramma's*. Tilburg, Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering van de Katholieke Universiteit Brabant, 1998.

Bours en Van den Brink, 1987

Bours, A. en H. van den Brink, *Problemen van maat en schaal*. In: A. Zuurmond (red.), *De grote stad (de)centraal*. Amsterdam, Vakgroep Bestuurskunde en Publiek Recht, 1987.

Brasz, 1960

Brasz, H.A., *Veranderingen in het Nederlandse Communalisme, de gemeentebesturen als element in het Nederlandse stelsel van sociale beheersing*. Arnhem, VUGA-boekerij/G.W. van der Wiel & co., 1960.

Brasz en De Jong, 1968

Brasz, H.A. en L. de Jong, *Burger en Gemeente*. Alphen aan den Rijn, N. Samsom n.v., 1968.

Van den Brink, 1992

Brink, H. van den, *Democratie zonder grenzen*. In: H. van den Brink (red.), *Bestuur en territorium, opstellen aangeboden aan drs. A. Bours*. Amsterdam, Het Spinhuis, 1992.

Van den Brink, 1994

Brink, B. van den, *De Civil Society als 'kloppend hart' van de maatschappij: Drie filosofische visies*. In: P. Dekker (red.), *Civil Society*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Van den Broek, 1994

Broek, A. van den, *Political involvement in the Netherlands: Modes, trends and patterns, 1974-1990*. In: *Acta Politica* 1994 (29), 2, p. 173-197.

Van der Brug, Fennema en Tillie, 2000

Brug, W. van der, M. Fennema en J. Tillie, *Anti-immigrant parties in Europe: Ideological or protest vote?*. In: *European Journal of Political Research* 2000 (37), p. 77-102.

BZK, 1998

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Krachtige gemeenten, Beleidsnotitie Gemeentelijke Herindeling*. Den Haag, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 1998.

Castenmiller, 1988

Castenmiller, P., *Participatie in beweging, ontwikkelingen in politieke participatie in Nederland*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1988.

Castenmiller, 1991

Castenmiller, P., *Bouwstenen voor bestuurlijke vernieuwing*. 's-Gravenhage, Uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1991.

Castenmiller, 1993

Castenmiller, P., *Zwolle en de rest. Politieke houdingen van inwoners van Zwolle vergeleken met enkele andere gemeenten*. Den Haag, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1993.

Castenmiller, 1994

Castenmiller, P., *Onverschillige democratie, Betrokkenheid bij de lokale politiek*. Amsterdam, Het Spinhuis, 1994.

Castenmiller, 1996a

Castenmiller, P., *Zicht op IJsselstein*. IJsselstein, gemeente IJsselstein, 1995.

Castenmiller, 1996b

Castenmiller, P.G., *Politiek op kleine schaal*. In: Bestuurswetenschappen 1996 (50), 6, p. 375-389.

Castenmiller, 1996c

Castenmiller, P., *Herindeling op een Eiland, verslag van een onderzoek naar de meningen over de herindeling op Schouwen-Duiveland*. Den Haag, SGBO, 1996.

Castenmiller, 1997

Castenmiller, P., *Herindeling in zicht. Opvattingen en verwachtingen over veranderingen in de schaal van bestuur*. In: Bestuurswetenschappen 1997 (51), 5, p. 295-312.

Castenmiller, 1998a

Castenmiller, P., *Burgers over lokaal bestuur*. Den Haag, SGBO, 1998.

Castenmiller, 1998b

Castenmiller, P., *Kiezers over politiek en gemeentebestuur*. In: A.F.A. Korsten en P.W. Tops (red.), *Lokaal bestuur in Nederland*. Alphen aan den Rijn, Samsom, 1998.

Castenmiller en Dekker, 1987

Castenmiller, P. en P. Dekker, *Politieke participatie van vrouwen en mannen in Nederland 1973-1986*. In: *Acta Politica* 1987 (52), 4, p. 409-447.

Castenmiller en Knol, 1989

Castenmiller, P. en F. Knol, *Convergentie of Divergentie, sociale en culturele ontwikkelingen in stedelijke en landelijke gebieden*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1989.

Castenmiller en Veldheer, 1989

Castenmiller, P. en V. Veldheer, *Bedrijfsmatig bestuur verwijdert burgers nog verder van lokale overheid*. In: *Namens* 4 (1989), 2, p. 20-26.

Commissie De Quay, 1955

Commissie De Quay, *Verslag van de Staatscommissie Bestuursvorm grote gemeenten, ingesteld bij koninklijk besluit van 1 november 1952, no. 32*. Den Haag, Staatsdrukkerij en uitgeverij-bedrijf, 1955.

Daemen, 1983

Daemen, H.H.F.M., *Burgerzin en politieke gematigdheid, een toetsing van de theorie van de burgercultuur*. Enschede, Universiteit Twente, 1983.

Daemen en Thomassen, 1978 (1989)

Daemen, H.H.F.M. en J.J.A. Thomassen, *Afstand tussen burgers en overheid*. In: A. Hoogerwerf (red.), *Overheidsbeleid*. Alphen aan den Rijn/Brussel, Samsom uitgeverij, 1978. 4e, geheel herz. dr. 1989.

Dahl en Tufte, 1974

Dahl, R.A. and E.R. Tufte, *Size and Democracy*. London, Oxford University Press, 1974.

Dalton, 1988

Dalton, R.J., *Citizen Politics in Western Democracies*. New Jersey, Chatham House Publishers, 1988.

Dekker, 1987

Dekker, P., *Enige aspecten van de lokale politieke cultuur en participatie in Nederland in de jaren zeventig en tachtig*. In: T. Roes [e.a.], *Gemeente, Burger, Klant*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1987.

Dekker, 1994a

Dekker, P. (red.), *Civil society, verkenningen van een perspectief op vrijwilligerswerk*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Dekker, 1994b

Dekker, P., *Lokale binding: woonplaats als achtergrond en oriëntatie van sociale en politieke opvattingen en participatie*. In: V. Veldheer, P. Dekker, T. van der Pennen [e.a.], *Het lokale profiel*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Denters, 1987

Denters, S.A.H., *Partijen, kiezers en gemeentelijk beleid, een empirische toetsing van een politiek-economische theorie*. Amsterdam, CT-Press, 1987.

Denters, 1989

Denters, S.A.H., *Gemeentelijke politiek*. In: R.B. Andeweg, A. Hoogerwerf en J.J.A. Thomassen (red.), *Politiek in Nederland*. Samsom uitgeverij, Alphen aan den Rijn, 1989.

Denters, 1990

Denters, S.A.H., *Bespreking van W.L. Miller, Irrelevant Elections, the quality of local democracy in Britain*. Oxford, Clarendon Press, 1988. In: *Acta Politica* 1990 (25), 2, p. 239-243.

Denters, 1996

Denters, S.A.H., *Het succes van falend beleid: het politiek-bestuurlijke succes van gemeentelijk herindelingsbeleid*. In: Bestuurswetenschappen 1996 (50), 6, p. 439-455.

Denters [e.a.], 2000

Denters, S.A.H., H. van der Kolk, E. Birkenhäger [e.a.], *Aan het hoofd van de gemeente staat...* In: Dualisme en Lokale Democratie, Rapport van de Staatscommissie dualisme en lokale democratie. Ministerie van Binnenlandse Zaken/Samsom, Den Haag/Alphen aan den Rijn, 2000.

Denters en Geurts, 1993

Denters, B. and P. Geurts, *Aspects of political Alienation: An exploration of their differential origins and effects*. In: Acta Politica 1993 (28), 4, p. 445-469.

Denters en Geurts [e.a.], 1998

Denters, S.A.H. en P.A.Th.M. Geurts (red.), *Lokale democratie in Nederland. Burgers en hun gemeentebestuur*. Bussum, Uitgeverij Coutinho b.v., 1998.

Denters en De Jong, 1996

Denters, S.A.H. en H.M. de Jong, *De staatsvorm van het koninkrijk*. In: W. Derksen en W.G.M. Salet (red.), *Bouwen aan binnenlands bestuur*. Den Haag, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 1996.

Denters, De Jong en Thomassen, 1990

Denters, S.A.H., H.M. de Jong en J.J.A. Thomassen, *Kwaliteit van gemeenten*. Den Haag, Vuga-uitgeverij, 1990.

Depla, 1995

Depla, P., *Technologie en de vernieuwing van de lokale democratie*. Den Haag, VUGA, 1995.

Derksen, 1992

Derksen, W., *De gemeente als gemeenschap, naar een nieuw lokaal bestuur*. 's-Gravenhage, VUGA-uitgeverij, 1992.

Derksen, 1994

Derksen, W., *De gemeente is er voor haar inwoners*. In: NRC Handelsblad van 28 januari 1994.

Derksen, 1995

Derksen, W., *De bereikbare overheid, over de leer van het binnenlands bestuur*. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar in de leer van de gemeente (Thorbecke Leerstoel) aan de Rijksuniversiteit te Leiden op 24 maart 1995. Den Haag, VUGA, 1995.

Derksen [e.a.], 1987

Derksen, W., J.A. van der Drift, R. Giebels [e.a.], *De bestuurskracht van kleine gemeenten*. Leiden, Onderzoekscentrum Sturing van de samenleving, 1987.

Derksen en Salet, 1996

Derksen, W. en W.G.M. Salet (red.), *Bouwen aan binnenlands bestuur*. Den Haag, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 1996.

Van Deth, 1984

Deth, J.W. van, *Politieke Waarden, een onderzoek naar politieke waarde-oriëntaties in Nederland in de periode 1970 tot en met 1982*. Amsterdam, CT-Press, 1984.

Van Deth, 1990

Deth, Jan W. van, *Interest in Politics*. In: M. Kent Jennings, Jan W. van Deth [e.a.], *Continuities in Political Action*. Berlijn/New York, Walter de Gruyter, 1990.

Van Deth, 1992a

Deth, J.W. van, *On the relation of value change and political involvement in Western Europe*. In: B. Kohler-Koch (hrsgb.), *Staat und Demokratie in Europa*. Opladen, Leske + Budrich, 1992.

Van Deth, 1992b

Deth, J.W. van, *De politieke betekenis van maatschappelijke participatie*. In: *Acta Politica* 1992 (27), 4, p. 425-443.

Van Deth, 1997

Deth, J. van, *Social involvement and democratic politics*. In: J. van Deth (ed.), *Private groups and public life*. London, Routledge, 1997.

Van Deth, 2000a

Deth, J. van, *Interesting but irrelevant, social capital and the saliency of politics in Western Europe*. In: *European Journal of Political Research* 2000 (37), p.115-147.

Van Deth, 2000b

Deth, J. van, *Political interest and apathy, The decline of a gender gap?*. In: *Acta Politica* 2000 (35), p. 247-274.

Van Deth en Leijenaar, 1994

Deth, J.W. van en M. Leijenaar, *Maatschappelijke participatie in een middelgrote stad. Een exploratief onderzoek naar activiteiten, netwerken, loopbanen en achtergronden van vrijwilligers in maatschappelijke organisaties*. Civil Society en vrijwilligerswerk II. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Dittrich, 1978

Dittrich, K.L.L.M., *Partij-politieke verhoudingen in Nederlandse gemeenten; Een analyse van de gemeenteraadsverkiezingen 1962-1974*. Leiden, Rijksuniversiteit Leiden, 1978.

Dölle, 1999

Dölle, A.H.M., *Wie doet de huishouding, enkele beschouwingen over art. 124 lid 1 Grondwet*. Deventer, W.E.J. Tjeenk Willink, 1999.

Downs, 1957

Downs, A., *An economic theory of democracy*. New York, Harper & Row, 1957.

Den Dulk, Van de Stadt en Vliegen, 1992

Dulk, C.J. den, H. van de Stadt en J.M. Vliegen, *Een nieuwe maatstaf voor stedelijkheid: de omgevingsadressendichtheid*. In: CBS, Maandstatistiek van de Bevolking, 1992, nummer 7.

Easton, 1965a

Easton, D., *A system analysis of political life*. New York, John Wiley & Sons Inc., 1965.

Easton, 1965b

Easton, D., *A framework for political analysis*. Chicago, The University of Chicago Press, 1965.

Van der Eijk, 1990

Eijk, C. van der, *Ongerustheid over kiezersopkomst – terecht of niet?*. In: *Namens* 1991 (5), 8, p. 18-22.

Van der Eijk, 1993

Eijk, C. van der, *Algemene politicologie*. In: J.W. van Deth (red.), *Handboek Politicologie*. Assen, Van Gorcum, 1993.

Van der Eijk [e.a.], 1992

Eijk, C. van der, P. Pennings en A.C. Wille, *Politieke Betrokkenheid – is de burger afgehaakt?* In: J.J.M. van Holsteyn en G.A. Irwin (red.), *De Nederlandse Kiezer 1989*. Amsterdam, Steinmetz Archief/SWIDOC/SKON, 1992.

Van der Eijk en Van der Brug, 1998

Eijk, C. van der and W. van der Brug, *Different at the surface, similar in depth, Attitudes towards politics in Germany and the Netherlands*. Amsterdam, Duitsland Instituut, 1998.

Van der Eijk en Franklin, 1996

Eijk, C. van der and M. Franklin, *Choosing Europe? The European Electorate and National Politics in the Face of the Union*. Ann Arbor, The University of Michigan Press, 1996.

Eliasoph, 1998

Eliasoph, N., *Avoiding Politics, How Americans produce apathy in everyday life*. Cambridge, Cambridge University Press, 1998.

Elsinga, 1985

Elsinga, E., *Politieke participatie in Nederland*. Amsterdam, CT-press, 1985.

Van Engelsdorp Gastelaars, 1996

Engelsdorp Gastelaars, R. van, *Het verdwijnen van de leefwereld, de opkomst van het woon-domein; collectief ervaren territoriale binding op laag niveau in Nederland*. In: W. Derksen en W.G.M. Salet, *Bouwen aan binnenlands bestuur*. Den Haag, SDU-uitgevers, 1996.

Gemmeke, 1998

Gemmeke, M., *Politieke betrokkenheid van kinderen op de basisschool*. Amsterdam, Thesis publishers, 1998.

Groenman, 1957

Groenman, S.J., *De gemeente als veld en rayon*. In: Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlands Volk, Sociaal Wetenschappelijke Verkenningen. Assen, Van Gorcum & Comp b.v., 1957.

Groenman, 1967

Groenman, S.J., *Inspraak in opspraak*. In: H.A. Brasz, H. Daudt, S.J. Groenman [e.a.], *Democratie anno 1967*. Meppel, Boom, 1967.

Gujarati, 1988

Gujarati, D.N., *Basic econometrics*. 2nd. ed. New York, McGraw-Hill Publishing Company, 1988.

Van Gunsteren en Andeweg, 1994

Gunsteren, H. van en R. Andeweg, *Het grote ongenoegen, over de kloof tussen burgers en politiek*. Haarlem, Aramith uitgevers, 1994.

De Haan, 1993

Haan, I. de, *Zelfbestuur en staatsbeheer, het politieke debat over burgerschap en rechtsstaat in de twintigste eeuw*. Amsterdam, Amsterdam University Press, 1993.

Hennekens, 1996

Hennekens, H.Ph.J.A.M., *De schaal voor het lokale bestuur*. In: Bestuurswetenschappen 1996 (50), 6, p. 474-483.

Herweijer, 1994

Herweijer, M., *Waar trekken wij de grens? Een literatuurstudie naar taak- en gebiedscriteria in opdracht van de provincie Drenthe*. Groningen, Vakgroep Bestuursrecht en Bestuurskunde, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen, 1994.

Herweijer, 1998

Herweijer, M., *Schaal en gemeente*. In: A.F.A. Korsten en P.W. Tops (red.), *Lokaal Bestuur in Nederland*. Alphen aan den Rijn, Samsom, 1998.

Van Heusden en Spaans, 1993

Heusden, I. van en E. Spaans, *Over het hedendaags staatsburgerschap*. In: J.B.M. Tilman (eindred.), *Het huis van Thorbecke, 19 essays over bestuurlijke organisatie of zo*. Den Haag, Uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1993.

Ten Heuvelhof, 1996

Heuvelhof, E.F. ten, *Ontwikkelingen in het denken over ruimtelijke entiteiten en communities*. In: W. Derksen en W.G.M. Salet, *Bouwen aan binnenlands bestuur*. Den Haag, SDU-uitgevers, 1996.

Van Holthoon, 1992

Holthoon, E.L. van, *Nederlandse burgerzin, tussen feit en fictie*. In: J.B.D. Simonis, A.C. Hemerijck en P.B. Lehning, *De Staat van de burger, beschouwingen over hedendaags burgerschap*. Beleid & Maatschappij, jaarboek 1991. Meppel/Amsterdam, Boom, 1992.

Hoogerwerf [e.a.], 1971

Hoogerwerf, A., T.W.J.J.M. Noldus, P.C.J. Bosman [e.a.], *Burgers kijken naar hun gemeente, een politicologisch onderzoek inzake gemeentelijke democratie in Veldhoven*. Nijmegen, Instituut voor politicologie van de Katholieke Universiteit Nijmegen, 1971.

Huisman en Siegerist, 1974

Huisman, S.E. en E. Siegerist, *Burger en overheid, een analyse van wat de Nederlandse burger vindt van de overheid*. Alphen aan den Rijn, Samsom uitgeverij, 1974.

Inglehart, 1977

Inglehart, R., *The silent revolution: Changing values and political styles among the western publics*. Princeton, Princeton University Press, 1977.

Irwin, 1979

Irwin, G.A., *De Participatiekringloop*. Leiden, Universitaire Pers Leiden, 1979.

Irwin en Andeweg, 1981

Irwin, G.A. en R.B. Andeweg, *Politieke participatie en democratie*. In: J.J.A. Thomassen (red.), *Democratie, theorie en praktijk*. Alphen aan den Rijn/Brussel, Samsom uitgeverij, 1981.

Janssen en Korsten, 1999

Janssen, J.I.H. en A.F.A. Korsten, *Geografie van de Kiezersopkomst*. In: *Bestuurswetenschappen* 1999 (53), 1, p. 63-89.

Jennings en Markus, 1988

Jennings, M. Kent and G.B. Markus, *Political involvement in the later years: a longitudinal survey*. In: *American Journal of Political Science* 1988 (32), p. 302-316.

Jennings en Van Deth [e.a.], 1990

Jennings, M. Kent en J.W. van Deth [e.a.], *Continuities in Political Action*. Berlin/New York, Walter de Gruyter, 1990.

De Jong, 1991

Jong, H.M. de, *Democratie en rechtsstaat*. In: J.J.A. Thomassen (red.), *Hedendaagse democratie*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1991.

De Jong, 1994

Jong, H.M. de, *De positie van het lokale bestuur*. In: S.A.H. Denters en H.M. de Jong (red.), *Lokale democratie bedreigd?*. Bussum, Dick Couthino, 1994.

De Jong, 1998

Jong, H.M. de, *Normatieve gemeentetheorie: staatkundige vernieuwing in historisch perspectief*. In: Bestuurswetenschappen 1998 (52), 6, p. 273-288.

Judd, Krosnick en Milburn, 1981

Judd, C.M., J.A. Krosnick and M.A. Milburn, *Political involvement and attitude structure in the general public*. In: American Sociological Review 46 (1981), p. 660-669.

Van der Kaap, 1986

Kaap, H. van der, *Betrokkenheid bij de lokale politiek in kleine gemeenten, een onderzoek naar lokale politieke betrokkenheid in kleine gemeenten in de provincie Groningen*. Groningen, Sociologisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen, 1986.

Kallen, 1974

Kallen, Louis (red.), *De afstand tussen burgers en hun gemeentelijke overheden*. Deventer, Van Loghum Slaterus/nederlands instituut voor maatschappelijke opbouw, 1974. Nimo-cahier 15.

Keating, 1995

Keating, M., *Size, Efficiency and Democracy: Consolidation, Fragmentation and Public Choice*. In: D. Judge, G. Stoker and H. Wolman (eds.), *Theories of Urban Politics*. London, Sage Publications, 1995.

Keniston, 1968

Keniston, K., *Young Radicals, Notes on committed youth*. New York, Harcourt, Brace & World, inc., 1968.

Klandermans, 1983

Klandermans, P.G., *Participatie in een sociale beweging, een mobilisatiecampagne onderzocht*. Amsterdam, Vrije Universiteit, 1983.

Klandermans, 1984

Klandermans, B., *Mobilisation and participation, Social psychological expansions of resource mobilisation theory*. In: American sociological review 49 (1984), 3, p. 583-600.

Klandermans, Kriesi en Tarrow, 1986

Klandermans, B., H. Kriesi and S. Tarrow, *Transformation of structure into action: CES RPG. An international workshop on participation in social movements*. In: European studies newsletter 16 (1986), 5, p. 1-3.

Kleijn, 1974

Kleijn, A., *De irrationele achterkant van het openbaar bestuur*. Assen/Den Haag, Van Gorcum & Comp b.v./VUGA-boekerij, 1974.

Kleijn, 1994

Kleijn, A., *Hoog tijd voor gemeentelijke schaalvergroting*. In: Ng-magazine 6, 13 mei 1994.

Kool, 1995

Kool, J.E., *Problemen in enquêtevragen, vraagstellingen in gemeentelijk omnibusonderzoek*. Den Haag, VNG uitgeverij, 1995.

Korsten, 1979

Korsten, A.F.A., *Het spraakmakende bestuur, een studie naar effecten van participatie in relatie tot democratiemodellen en sociale ongelijkheid*. Den Haag, VUGA-boekerij, 1979.

Kriesi, 1993

Kriesi, H., *Political mobilisation and social change, the dutch case in comparative perspective*. Vienna, European Centre for Social Welfare Policy and Research, 1993.

Van der Land [e.a.], 1963

Land, L. van der, J. Barents, J.J. de Jong [e.a.], *Kiezer en Verkiezing, Verslag van een onderzoek met betrekking tot de verkiezingen van 1956 in Nieuwer-Amstel voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal*. Amsterdam, Nederlandse Kring voor Wetenschap der Politiek, 1963.

Lane, 1959

Lane, R.A., *Political Life, why and how people get involved in politics*. New York, The Free Press, 1959.

Lehning, 1991

Lehning, P.B., *De theorie van het pluralisme*. In: J.J.A. Thomassen (red.), *Hedendaagse Democratie*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1991.

Leijenaar, 1993

Leijenaar, M.H., *Lokale politiek*. In: J.W. van Deth (red.), *Handboek Politicologie*. Assen, Van Gorcum, 1993.

Leijenaar en Niemöller, 1989

Leijenaar, M.H. en B. Niemöller, *Vrouwen en mannen in het lokaal bestuur*. In: W. Derksen en A.F.A. Korsten (red.), *Lokaal Bestuur in Nederland*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1989.

Leijenaar en Niemöller, 1998

Leijenaar, M.H. en B. Niemöller, *Politieke betrokkenheid van mannen en vrouwen op lokaal niveau*. In: S.A.H. Denters en P.A.Th.M. Geurts, *Lokale democratie in Nederland, burgers en hun gemeentebestuur*. Bussum, Uitgeverij Couthino b.v., 1998.

Lelieveldt, 1999

Lelieveldt, H., *Wegen naar macht*. Amsterdam, Uitgeverij Thela-thesis, 1999.

Lewis-Beck, 1984

Lewis-Beck, M.S., *Applied Regression, an introduction*. 6th printing, Beverly Hills/London, Sage Publications, 1984.

De Liagre Böhl, 1999

Liagre Böhl, H. de, *Consensus en polarisatie, spanningen in de verzorgingsstaat 1945-1990*. In: R. Aerts, H. de Liagre Böhl, P. de Rooy [e.a.], *Land van kleine gebaren, een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990*. Nijmegen, SUN, 1999.

Mabileau [e.a.], 1989

Mabileau, A., G. Moyser, G. Parry [e.a.], *Local politics and participation in Britain and France*. Cambridge, Cambridge University Press, 1989.

Van der Maesen, 1975

Maesen, Constance E. van der, *Participatie en Democratie*. Amsterdam, Van Gennep, 1975.

Martin Harloff, 1987

Martin Harloff, E., *The structure of local government in Europe*. Den Haag, International Union of Local Authorities, 1987.

McAdam, 1982

McAdam, D., *Political Process and the development of black insurgency 1930-1970*. Chicago, The University of Chicago Press, 1982.

McAdam, 1986

McAdam, D., *Micro-mobilization contexts and recruitment to activism*. Amsterdam, 1986. Paper voor de workshop 'Transformation of structure into action'.

McCarthy en Zald, 1976

McCarthy, J.D. and M.N. Zald, *Resource mobilization and social movements, a partial theory*. In: *American journal of sociology* 8 (1976), 6, p. 1212-1241.

McGuire, 1985

McGuire, W.J., *Attitudes and Attitude change*. In: G. Lindzey and E. Aronson (eds.), *Handbook of social psychology*. 3rd ed. New York, Random House, 1985.

Milbrath, 1965

Milbrath, L.W., *Political participation, how and why do people get involved in politics?* Chicago, Rand McNally & Company, 1965.

Miller, 1988

Miller, W.L., *Irrelevant Elections, the quality of local democracy in Britain*. Oxford, Clarendon Press, 1988.

Ministerie van Binnenlandse Zaken, 1998

Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Financiële positie van de gemeenten verkend, Concept-rapport tbv consultatiebijeenkomsten gemeenten*. Den Haag, Ministerie van Binnenlandse Zaken, 1998.

Morlan, 1974

Morlan, R.L., *Gemeentepolitiek in debat, opvattingen van burgers en bestuurders*. Alphen aan den Rijn, Samsom uitgeverij, 1974.

Mouritzen, 1989

Mouritzen, P.E., *City Size and Citizen's Satisfaction*. In: *European Journal of Political Research* 17 (1989), p. 661-688.

Olson, 1965

Olson, M., *The logic of collective action*. Cambridge, Harvard University Press, 1965.

Parry en Moyser, 1994

Parry, G. and G. Moyser, *More participation, more democracy?*. In: D. Beetham (ed.), *Defining and measuring democracy*. London, Sage, 1994.

Pateman, 1970

Pateman, C., *Participation and democratic theory*. Cambridge, Cambridge University Press, 1970.

Pateman, 1980

Pateman, C., *The civic culture: a philosophic critique*. In: G.A. Almond and S. Verba (eds.), *The civic culture revisited*. Boston/Toronto, Little, Brown and Company, 1980.

Potman, 1989

Potman, H.P., *Acceptatie van beleid, onderzoek naar de Wet geluidshinder ter verkenning van een bestuurskundig begrip*. Zeist, Kerckebosch b.v., 1989.

Van Praag, 1986

Van Praag, Ph. (jr.), *Partijen en politieke organisaties*. In: J. van Ginneken en R. Kouijzer (red.), *Politieke Psychologie*. Alphen aan den Rijn/Brussel, Samsom, 1986.

Prins, 1974

Prins, H., *Participatie en lokaal bestuur (een literatuurverkenning)*. In: *De Gemeentestem* 1974 (124), p. 6313-6315.

Przeworski en Teune, 1970

Przeworski, A. and H. Teune, *The Logic of Comparative Social Inquiry*. New York, Wiley, 1970.

Putmans en Spit, 1996

Putmans, E. en T.J.M. Spit, *Gemeentelijke schaalaanpassingen vanuit sociaal-geografische optiek*. In: *Bestuurswetenschappen* 50 (1996), 6, p. 390-407.

Putnam, 1966

Putnam, R.D., *Political attitudes and the local community*. In: *American Political Science Review* 1966 (66), 3, p. 640-654.

Putnam, 1993

Putnam, R.D., *Making democracy work, civic traditions in modern Italy*. Princeton, Princeton University Press, 1993.

Putnam, 2000

Putnam, R.D., *Bowling alone: The collapse and revival of American Community*. New York, Simon and Schuster, 2000.

Van Putten, 1994

Putten, J. van, *Politiek, een realistische visie*. Utrecht, Het Spectrum, 1994.

Randeraad, 1997

Randeraad, N., *Thorbecke en de maakbaarheid van het binnenlands bestuur*. In: Bestuurswetenschappen 1997 (51), 6, p. 344-359.

Rawls, 1971

Rawls, J., *A Theory of Justice*. Cambridge, Harvard University Press, 1971.

Van Reijen, 1979

Reijen, L.G. van, *Door de gemeenten geboeid*. Den Haag, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1979.

Reussing, 1992

Reussing, R., *Contextuele factoren en individuele participatie*. Paper voor het Politicologen-ermaal 1992.

Reussing, 1996

Reussing, G.H., *Het berindelingsonderzoek: een 'continuing story'*. In: Bestuurswetenschappen 1996 (50), 6, p. 425-438.

Rgf, 1993

Raad voor de gemeentefinanciën, *Jaarboek Gemeentefinanciën 1993*. Den Haag, Raad voor de gemeentefinanciën, 1993.

Rgf, 1994

Raad voor de gemeentefinanciën, *Jaarboek Gemeentefinanciën 1994*. Den Haag, Raad voor de gemeentefinanciën, 1994.

De Ridder en Battishill, 1999

Ridder, K. de en A. Battishill, *Lokale overheden in de Verenigde Staten*. In: Berichten van de Staatscommissie II, rapportage extern Onderzoek. Den Haag, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 1999.

Rokeach, 1968

Rokeach, M., *Beliefs, Attitudes and Values, a theory of organization and change*. San Francisco, Jossey-Bass Inc., 1968.

Rombouts, 1986

Rombouts, A.G.J.M., *Gemeenten zonder garanties. Een onderzoek naar de procedure voor gemeentelijke herindeling in Nederland, België, Denemarken en Zweden*. 's-Gravenhage, VUGA-uitgeverij, 1986.

Rosenberg, 1954

Rosenberg, M., *Some determinants of Political Apathy*. In: *Public Opinion Quarterly* 1954 (18), 4, p. 349-366.

Rosenberg en Hovland, 1960

Rosenberg, M.J. and C.I. Hovland, *Cognitive, affective and behavioral components of attitudes*. In: M.J. Rosenberg, C.I. Hovland, W.J. McGuire [e.a.], *Attitude Organization and change, an analysis of consistency among attitude components*. New Haven, Yale University Press, 1960.

Rosenthal, 1975

Rosenthal, U., *Literatuur over bestuur en bestuurden II*. In: *Beleid & Maatschappij* 1975 (2), 1, p. 44-48.

Rosenthal, 1980

Rosenthal, U., *Bestuur-bestuurden: de betekenis van micro- en macro-onderzoek*. In: *Beleid & Maatschappij* 1980 (7), 9, p. 265-268.

Ruiter en Thomassen, 1981

Ruiter, D.W.P. en J.J.A. Thomassen, *Omvang van gemeenten*. Enschede, Universiteit Twente/ Instituut contact randgemeenten, 1981.

Sandel, 1996

Sandel, M.J., *Democracy's Discontent, America in Search of a Public Philosophy*. Cambridge, Harvard University Press, 1996.

Saward, 1994

Saward, M., *Democratic theory and indices of democratization*. In: D. Beetham (ed.), *Defining and measuring democracy*. London, Sage, 1994.

Schedler, 1993

Schedler, A., *Die demoskopische Konstruktion von 'Politikverdrossenheit'*. In: *Politische Vierteljahresschrift* 34 (1993), 3, p. 414-435.

Schumpeter, 1950 [1943]

Schumpeter, J., *Capitalism, socialism and democracy*. London, Unwin University books, 1950. Herdruk van 1e dr. 1943.

SCP, 1987

Sociaal en Cultureel Planbureau, *Gemeente, Burger, Klant*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1987.

SGBO, 2000

SGBO, *De alledaagse praktijk van het decentraal bestuur*. In: Dualisme en Lokale Democratie, Rapport van de Staatscommissie Dualisme en Lokale Democratie. Den Haag/Alphen aan den Rijn, Ministerie van Binnenlandse Zaken/Samsom, 2000.

Sharpe, 1988

Sharpe, I.J., *The dynamics of institutional change, local government reorganization in Western Democracies*. In: B. Dente and F. Kjellberg (ed.), *Local government reorganization: general theory and UK practice*. London, Sage, 1988.

Sigel en Hoskin, 1981

Sigel, R.A. and M.B. Hoskin, *The political involvement of adolescents*. New Brunswick, Rutgers University Press, 1981.

Simonis, Hemerijck en Lehning, 1992

Simonis, J.B.D., A.C. Hemerijck en P.B. Lehning (red.), *De staat van de burger, beschouwingen over hedendaags burgerschap*. Beleid en Maatschappij, jaarboek 1991. Meppel/Amsterdam, Boom, 1991.

Spit, 1993

Spit, T., *Strangled in Structures, an Institutional Analysis of Innovative Policy by Dutch Municipalities*. Utrecht, Nederlandse Geografische studies/Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, 1993.

Staatscommissie Dualisme en Lokale Democratie, 2000

Staatscommissie Dualisme en Lokale Democratie, *Dualisme en Lokale Democratie*. Den Haag/Alphen aan den Rijn, Ministerie van Binnenlandse Zaken/Samsom, 2000.

Stimson, 1985

Stimson, J.A., *Regression in Space and Time: A statistical essay*. In: *American Journal of Political Science* 29 (1985), p. 914-947.

Stouthuysen, 1993

Stouthuysen, P. (red.), *Alexis de Tocqueville, over de democratie in Amerika – Tweede Boek*. Leuven/Amersfoort, Acco, 1993.

Stuurman, S., *Wacht op onze daden, Het liberalisme en de vernieuwing van de Nederlandse staat*. Amsterdam, Uitgeverij Bert Bakker, 1992.

Thewissen en Klootwijk, 1992

Thewissen, P. en H. Klootwijk, *Bestuurlijke vernieuwing, naar een betere relatie tussen burgers en gemeente*. Amsterdam, Nederlands Centrum voor Democratische Burgerschapsvorming, 1992.

Thomassen, 1979

Thomassen, J.J.A., *Burgers in twee gedaanten*. In: *Beleid & Maatschappij* 1979 (6), 2, p. 38-51.

Thomassen, 1991

Thomassen, J.J.A., *Democratie, problemen en spanningsvelden*. In: J.J.A. Thomassen (red.), *Hedendaagse democratie*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1991.

Thomassen, 1993

Thomassen, J.J.A., *Democratie en representatie*. In: J.W. van Deth (red.), *Handboek Politicologie*. Assen, Van Gorcum, 1993.

Thomassen en Van Deth, 1998

Thomassen, J.J.A. and J.W. van Deth, *Political involvement and democratic attitudes*. In: S.H. Barnes and J. Simon (eds.), *The Postcommunist Citizen*. Budapest, Erasmus Foundation, 1998.

Thorbecke, 1872

Thorbecke, J.R., *Historische schetsen*. 's Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1872.

Van Tilburg, 1993

Tilburg, M.F.J. van, *Lokaal of nationaal? Het lokale karakter van de gemeenteraadsverkiezingen in Nederlandse Gemeenten (1974-1990)*. Den Haag, Uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1993.

Tilly, 1975

Tilly, C. (ed.), *The formation of nation states in Western Europe*. Princeton, Princeton University Press, 1975.

Toonen, 1987

Toonen, T.A.J., *Denken over binnenlands bestuur, theorieën van de gedecentraliseerde eenheidsstaat bestuurskundig beschouwd*. 's-Gravenhage, VUGA-uitgeverij b.v., 1987.

Toonen, 1989

Toonen, T.A.J., *Gemeenten en hogere overheden*. In: W. Derksen en A.F.A. Korsten, *Lokaal bestuur in Nederland*. Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink, 1989.

Toonen [e.a.], 1998

Toonen, Th., M. van Dam, M. Glim [e.a.], *Gemeenten in ontwikkeling, herindeling en kwaliteit*. Assen, Van Gorcum en Comp. B.V., 1998.

Van der Top, 1960

Top, G.J. van der, *Samenvoeging van gemeenten. Analyse der parlementaire behandeling sinds 1851*. Arnhem, VUGA-boekerij/G.W. van der Wiel & Co, 1960.

Tops, 1994

Tops, P., *Moderne regenten, over lokale democratie*. Amsterdam/Antwerpen, Atlas, 1994.

Tops, 1995

Tops, P.W., *Gemeenten en gezag, het verschuivende politieke moment in het lokale bestuur*. Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de bestuurskunde, in het

bijzonder lokaal bestuur, aan de Katholieke Universiteit Brabant op 10 maart 1995. Amsterdam/Antwerpen, Atlas, 1995.

Tops [e.a.], 1991

Tops, P.W., S.A.H. Denters, P. Depla [e.a.], *Lokale Democratie en Bestuurlijke Vernieuwing in Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Eindhoven, Tilburg, Nijmegen en Zwolle*. Delft, Eburon, 1991.

Tops en Depla, 1993

Tops, P. en P. Depla, *Vernieuwing van de lokale democratie: een ordening van de discussie*. In: *Acta Politica* 27 (1993), 3, p. 327-361.

Torenvlied, 1996

Torenvlied, R., *Besluiten in uitvoering. Theorieën over beleidsuitvoering modelmatig getoetst op sociale vernieuwing in drie gemeenten*. Amsterdam, Thesis publishers, 1996

Uil, 1996

Uil, H., *De wapens neergelegd, acht eeuwen besturen op Schouwen-Duiveland*. Goes, De Koperen Tuin, 1996.

Te Velde, 1999

Velde, H. te, *Van grondwet tot grondwet, oefenen met parlement, partij en schaalvergroting, 1848-1917*. In: R. Aerts, H. de Liagre Böhl, P. de Rooy [e.a.], *Land van kleine gebaren, een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990*. Nijmegen, SUN, 1999.

Veldheer, 1994a

Veldheer, V., *Kantelend bestuur, onderzoek naar de ontwikkeling van taken van het lokale bestuur in de periode 1851-1985*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Veldheer, 1994b

Veldheer, V., *De gemeente in sociaal en cultureel perspectief*. In: V. Veldheer, P. Dekker, T. van der Pennen [e.a.], *Het lokale profiel*. Rijswijk, Sociaal en Cultureel Planbureau, 1994.

Veldheer, 1995

Veldheer, V., *De betekenis van de lokale overheid voor de inwoners*. In: *Beleidwetenschap, kwartaalschrift voor beleidsonderzoek en beleidspraktijk*, 1995 (9), 1, p. 24-39.

Van Veldhuizen [e.a.], 1988

Veldhuizen, A. van [e.a.], *Je zult maar klein zijn. Impressies van gemeentelijke herindeling*. 's-Gravenhage, VNG-Uitgeverij, 1988.

Verba en Nie, 1972

Verba, S. and N.H. Nie, *Participation in America, Political Democracy and Social Equality*. New York, Harper & Row, 1972.

Verba, Nie en Kim, 1978

Verba, S., N.H. Nie and J.O. Kim, *Participation and political equality*. Cambridge, Cambridge University Press, 1978.

Verba, Schlozman en Brady, 1995

Verba, S.H., K. Schlozman en H.F. Brady, *Voice and equality, civic voluntarism in American politics*. Cambridge, Harvard University Press, 1995.

Verbeek, 1996

Verbeek, M., *Binnengemeentelijke deconcentratie en de kloof tussen burger en bestuur*. Den Haag, Ministerie van Binnenlandse Zaken, 1996.

VNG, 1954

Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Wet en Wezen, Uit de geschriften van Prof. Dr. G.A. van Poelje over de Nederlandse Gemeente*. Alphen aan den Rijn, N. Samsom N.V., 1954.

VNG, 1981

Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *De zeven functies. Een bijdrage aan de discussie over decentralisatie*. Den Haag, Uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, 1981.

De Vries Reilingh, 1957

Vries Reilingh, H.D. de, *Het regionale aspect in het sociaal onderzoek; naar aanleiding van de plattelandsociografieën van het ISONEVO*. In: Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlands Volk, Sociaal-Wetenschappelijke Verkenningen. Assen, Van Gorcum & Comp b.v., 1957.

Waltmans, 1994

Waltmans, H.J.G., *Gemeentelijke berindeling in Nederland, van de Franse tijd tot beden*. Hoogezand, Stubeg, 1994.

Weatherford, 1992

Weatherford, M.S., *Measuring political legitimacy*. In: American Political Science Review 1992 (86), 1, p. 149-166.

Wesseling, 1998

Wesseling, H.L., *Alles naar wens, tien voordrachten over cultuur, geschiedenis & politiek*. Amsterdam, Uitgeverij Bert Bakker, 1998.

Westle, 1989

Westle, B., *Politische Legitimität - Theorien, Konzepte, empirische Befunde*. Baden-Baden, Nomos Verlagsgesellschaft, 1989.

Wille, 1994

Wille, A., *The accidental activist, potential political participation in the Netherlands*. Leiden, Faculteit Sociale Wetenschappen, Rijksuniversiteit Leiden, 1994.

De Wit, 1980

Wit, C.H.F. de, *Thorbecke en de wording van de Nederlandse natie*. Nijmegen, SUN, 1980.

Wittebrood, 1995

Wittebrood, K., *Politieke socialisatie in Nederland: een onderzoek naar de verwerking en ontwikkeling van politieke houdingen van havo- en vwo-leerlingen*. Amsterdam, Thesis Publishers, 1995.

WRR, 1995

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Orde in het binnenlands bestuur*. Den Haag, SDU uitgevers, 1995. Rapporten aan de regering nr. 49.

Zijderveld, 1997

Zijderveld, A.C., *Het bestuur en de gemeenschap*. In: Bestuurswetenschappen 1997 (51), 1, p. 5-10.